

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์
ว่าด้วยการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์
พ.ศ. ๒๕๔๓

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ (๔) และมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ นายทะเบียนสหกรณ์โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบว่าด้วยการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ สหกรณ์อาจร้องขอต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

ข้อ ๔ คุณสมบัติของสหกรณ์ที่จะร้องขอความช่วยเหลือต่อนายทะเบียนสหกรณ์ ต้องมีดังนี้

๔.๑ เป็นสหกรณ์ที่จดทะเบียนตั้งขึ้นยังไม่เกินสามปี หรือ

๔.๒ เป็นสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกันเกินสองปี

ข้อ ๕ วิธีการร้องขอความช่วยเหลือต่อนายทะเบียนสหกรณ์ของสหกรณ์ตามข้อ ๔ ต้องดำเนินการดังนี้

๕.๑ ทำหนังสือร้องขอ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วยเหตุผลความจำเป็นเกี่ยวกับความต้องการให้ช่วยเหลือ กิจการที่ต้องการรับความช่วยเหลือทั้งหมดหรือบางส่วน และระยะเวลาขอความช่วยเหลือโดยผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ตามลำดับ

๕.๒ เอกสารที่ต้องเสนอไปพร้อมกับหนังสือร้องขอ ได้แก่

๕.๒.๑ สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่มิมีมติร้องขอความช่วยเหลือ

๕.๒.๒ งบแสดงฐานะการเงินและการดำเนินงานของปีการเงินหลังสุด หรืองบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนก่อนวันรายงานขอความช่วยเหลือ

๕.๒.๓ นโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ หรือแผนการดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ และประมาณการรายได้รายจ่าย ถ้าสหกรณ์มีข้อบกพร่องทางบัญชี หรือไม่สามารถบันทึกรายการในบัญชีที่เกี่ยวกับกระแสเงินสดให้เป็นปัจจุบันได้ด้วยเหตุใดก็ตาม และร้องขอความช่วยเหลือให้การยกเว้นไม่ต้องส่งเอกสาร ตาม ๕.๒.๒ และ ๕.๒.๓

ข้อ ๖ เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์ได้มีคำสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ตามที่สหกรณ์ร้องขอตามข้อ ๓ และได้แจ้งให้สหกรณ์ทราบแล้ว สหกรณ์ต้องปิดประกาศสำเนาคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ที่สำนักงานใหญ่ กับสำนักงานสาขาของสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์อำเภอ หรือหน่วยส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ทราบทั่วกัน

เพื่อให้การปฏิบัติตามคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์เป็นไปด้วยความถูกต้อง ให้สหกรณ์จัดทำบัญชีรายการเพื่อเป็นหลักฐานส่งมอบกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนแล้วแต่กรณี แก่ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ข้อ ๗ หากสหกรณ์ตามข้อ ๔ มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีหรือกิจการ หรือฐานะการเงิน อันอาจทำให้สหกรณ์หรือสมาชิกได้รับความเสียหาย แล้วไม่ร้องขอความช่วยเหลือ ถ้านายทะเบียนสหกรณ์

หรือคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เห็นว่าจำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง นายทะเบียนสหกรณ์อาจสั่งให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย เข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นทั้งหมด หรือบางส่วนก็ได้ ให้สหกรณ์ปิดประกาศสำเนาคำสั่งของนายทะเบียนสหกรณ์ไว้ในสถานที่ต่างๆ ตามข้อ ๖ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ทราบทั่วกัน

กำหนดระยะเวลาเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ให้เป็นไปตามที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นสมควรเป็นคราวๆ ไป คราวละไม่เกินหนึ่งปี

ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจการหรือการเงินของสหกรณ์ อำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือหรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามสมควรด้วย

ข้อ ๘ กรณีเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ทั้งหมด ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามข้อ ๗ มีอำนาจหน้าที่เข้าไปอำนวยความสะดวกด้านการบริหารและด้านการจัดการ เพื่อให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งข้อต่อไปนี้ด้วย

๘.๑ ด้านการบริหาร

๘.๑.๑ กำกับ ดูแล แนะนำ และสั่งการในเรื่องการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงการบริหารและการจัดการธุรกิจ วิธีการควบคุมการบริหารธุรกิจ และ ประมาณการรายได้ รายจ่าย ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

๘.๑.๒ พิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อขัดข้องที่ทำให้นโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ไม่อาจบรรลุเป้าหมาย

๘.๑.๓ ทำหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนมอบหมายหน้าที่การทำงาน หากพบว่ามีการฝ่าฝืน หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จนทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย ต้องให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์ผู้นั้นรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา แล้วแต่กรณี กับมีอำนาจพิจารณาบำเหน็จความชอบของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ด้วย

๘.๑.๔ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ประชุมใหญ่ ประชุมคณะทำงาน หรืออนุกรรมการ และประชุมกลุ่ม เพื่อแนะนำข้อควรปฏิบัติแก่ที่ประชุม เพื่อให้การดำเนินการของสหกรณ์บรรลุวัตถุประสงค์

๘.๒ ด้านการจัดการ

๘.๒.๑ กำกับ ดูแล แนะนำ และสั่งการในการดำเนินธุรกิจทุกด้านของสหกรณ์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ การรับฝากเงิน การผลิต การค้า หรือการซื้อการขาย การบริหาร การอุตสาหกรรม และดำเนินการอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

๘.๒.๒ กำกับ ดูแล แนะนำ และสั่งการด้านการเงินของสหกรณ์ เพื่อให้การรับจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินสดประจำวัน เป็นไปตามระเบียบและมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ แต่ต้องไม่เกินจำนวนตามที่ระเบียบของสหกรณ์กำหนดไว้

๘.๒.๓ ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการบันทึกรายงานการประชุม คณะกรรมการดำเนินการ ประชุมใหญ่ ประชุมคณะทำงาน หรืออนุกรรมการ และประชุมกลุ่ม รวมทั้งงานธุรการของสหกรณ์ด้วย

๘.๒.๔ ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการบันทึกรายงานในสมุดบัญชีขั้นต้น และสมุดบัญชีชั้นปลาย พร้อมทั้งบัญชีย่อย และทะเบียนต่างๆ ให้เรียบร้อยตามบทบัญญัติมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๘.๒.๕ ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำงบทดลอง เป็นประจำทุกเดือน และงบแสดงฐานะการเงินและการดำเนินงานทุกไตรมาส พร้อมทั้งนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

ของสหกรณ์เพื่อพิจารณาทุกคราวในเดือนถัดไป

๘.๒.๖ ตรวจสอบ ติดตาม หรือดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานสหกรณ์ เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุล และให้ส่งสำเนารายงานประจำปีกับงบดุล ไปยังนายทะเบียนสหกรณ์ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการประชุมใหญ่

๘.๒.๗ จัดให้สหกรณ์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ข้อ ๙ กรณีเข้าไปช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์บางส่วน ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามข้อ ๗ มีอำนาจหน้าที่เข้าไปอำนวยความสะดวกด้านการบริหารและด้านการจัดการ เพื่อให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์นั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

ข้อ ๑๐ เพื่อให้การช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ ตามข้อ ๘ และข้อ ๙ เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อย รวดเร็ว บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ จึงให้คณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ปฏิบัติตามคำแนะนำ หรือคำสั่งการของผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย ซึ่งสั่งการโดยชอบอย่างเคร่งครัด หากฝ่าฝืนหรือละเว้นการปฏิบัติจนทำให้สหกรณ์ หรือสมาชิกได้รับความเสียหาย ผู้ฝ่าฝืนต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหาย และถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา แล้วแต่กรณีด้วย

ข้อ ๑๑ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์แล้ว ให้ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย มอบกิจการที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้แก่คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์นั้น และรายงานนายทะเบียนสหกรณ์ภายใน ๑๕ วัน

หากการช่วยเหลือดำเนินกิจการของสหกรณ์ประสบผลสำเร็จเกิดประโยชน์แก่สหกรณ์ สหกรณ์ อาจพิจารณาให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายตามสมควร ก็ได้

ข้อ ๑๒ การช่วยเหลือดำเนินกิจการสหกรณ์ ตามที่สหกรณ์ร้องขอตามข้อ ๓ หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้เข้าไปช่วยเหลือตามข้อ ๗ เมื่อผู้ตรวจการสหกรณ์ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์ มอบหมาย ได้ปฏิบัติหรือได้สั่งการให้ดำเนินการไปตามนโยบายและแผนการพัฒนาสหกรณ์ หรือแผนดำเนินการเกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจกรรมของสหกรณ์ หรือได้ปฏิบัติเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย คำสั่ง และระเบียบ ของนายทะเบียนสหกรณ์ ตลอดจนมติต่าง ๆ ของสหกรณ์แล้ว สหกรณ์ต้องรับรองและยอมรับการกระทำหรือการดำเนินการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๓

(นายอภิชาติ พงษ์ศรีทูลชัย)

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ปฏิบัติการแทน
นายทะเบียนสหกรณ์

(ระเบียบนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๓)